

Cuprins

Abrevieri	9
Prefață	13
Cuvânt-înainte	17
TITLU PRELIMINAR	21
Capitolul 1. Introducere	21
§ 1. Motivația și importanța cercetării	21
§ 2. Scopul lucrării.....	24
§ 3. Limitele cercetării.....	25
§ 4. Metodologia	25
§ 5. Planul lucrării	26
Capitolul 2. Scurt istoric al privilegiilor și ipotecilor	28
§ 1. Dreptul roman și grec	28
§ 2. Vechiul drept francez.....	35
§ 3. Dreptul revoluționar francez	43
§ 4. Adoptarea Codului civil francez și dificultățile ridicate de acesta	46
§ 5. Dreptul românesc	48
TITLUL I. REGIMUL JURIDIC AL PRIVILEGIILOR	52
Capitolul 1. Preliminarii	52
Capitolul 2. Privilegiile conform sistemului Codului civil de la 1864	57
§ 1. Chestiuni generale	57
§ 2. Privilegiul general asupra mobilelor și imobilelor	59
§ 3. Privilegiile generale mobiliare	60
§ 4. Privilegiile speciale mobiliare	61
§ 5. Privilegiile speciale imobiliare	66

Capitolul 3. Privilegiile în sistemul legislativ actual	68
§ 1. Notiune	68
§ 2. Obiectul privilegiilor	72
§ 3. Caracteristicile privilegiilor	75
3.1. Indivizibilitatea privilegiului	75
3.2. Caracterul accesoriu	76
3.3. Absența unei prerogative de urmărire	79
3.3.1. Regula existență potrivit sistemului normativ actual	79
3.3.2. Preluarea bunului mobil ipotecat în contul creanței garantate	81
3.4. Strămutarea privilegiului	83
§ 4. Privilegiile speciale mobiliare reglementate de Codul civil	85
4.1. Privilegiul vânzătorului de bunuri mobile	85
4.1.1. Cerința transferului de proprietate și creanță garantată	85
4.1.2. Condițiile cerute în persoana cumpărătorului	87
4.1.3. Existența privilegiului, ca principiu, doar în situația vânzării de bunuri mobile	89
4.1.4. Prerogativa de urmărire a vânzătorului de bunuri mobile	93
4.2. Privilegiul retentorului de bunuri mobile	95
4.2.1. Domeniul de aplicare	96
4.2.2. Prerogativele oferite titularului dreptului de retenție asupra unui bun mobil	98
4.2.3. Stingerea privilegiului și problema prerogativei de urmărire	100
4.3. Cazuri de concurs privind privilegiile speciale mobiliare	103
4.3.1. Concursul dintre privilegiile speciale mobiliare	103
4.3.2. Alte tipuri de concurs	106
§ 5. Privilegiile generale	110
5.1. Privilegiile generale reglementate de noul Cod de procedură civilă	110
5.1.1. Preferința reglementată de art. 865 alin. (1) lit. a) C. pr. civ.	116
5.1.2. Preferința reglementată de art. 865 alin. (1) lit. b) C. pr. civ.	119
5.1.3. Preferința reglementată de art. 865 alin. (1) lit. c) C. pr. civ.	122
5.2. Privilegiile generale reglementate de Codul de procedură fiscală	126

5.2.1. Ordinea de preferință consacrată de Codul de procedură fiscală.....	126
5.2.2. Despre privilegiul general pentru creanțele fiscale	131
5.3. Privilegiile generale reglementate de legislația insolvenței	135
5.4. Posibilitatea creditorilor de a modifica prin acordul lor ordinea de preferință generală, sub imperiul Codului de procedură civilă, Codului de procedură fiscală și Legii nr. 85/2014	147
5.5. Privilegiul general mobiliar al asociației de proprietari.....	153
5.6. Incidența Legii nr. 77/2012.....	155
§ 6. Alte privilegii.....	158
6.1. Privilegiile creditorilor moștenirii	158
6.2. Privilegiile maritime	160
6.2.1. Dispozițiile cuprinse în Codul de comerț	161
6.2.1.1. Dispoziții generale	161
6.2.1.2. Creanțele privilegiate asupra lucrurilor încărcate pe vas	162
6.2.1.3. Creanțele privilegiate asupra navlului	163
6.2.1.4. Creanțele privilegiate asupra vasului.....	163
6.2.1.5. Opinii cu privire la privilegiile din Codul de comerț	167
6.2.2. Convenția internațională privind unificarea anumitor reguli privitoare la privilegiile și ipotecile maritime, semnată la Bruxelles la 10 aprilie 1926	170
6.3. Privilegiile reglementate de O.U.G. nr. 88/1997 și de O.G. nr. 23/2000	176
§ 7. Stingerea privilegiilor	178
7.1. Cauze generale de stingere a privilegiilor	179
7.1.1. Stingerea creanței și discuții privind prescripția extinctivă.....	179
7.1.2. Renunțarea la privilegiu	180
7.2. Cauze de stingere a privilegiilor speciale	182
7.2.1. Înstrăinarea bunului.....	182
7.2.2. Transformarea bunului	184
7.2.3. Pieirea bunului	186
7.2.4. Dobândirea de către creditor a proprietății asupra bunului	187
§ 8. Ipotecile mobiliare privilegiate	187
8.1. Ipoteca vânzătorului ori a celui care a finanțat cumpărarea unui bun mobil.....	190

8.2. Ipoteca asupra recoltei sau produselor obținute prin valorificarea recoltei	193
8.3. Ipoteca finanțatorului de nutrețuri, medicamente sau hormoni.....	193
§ 9. Publicitatea privilegiilor prin Arhiva Electronică	
de Garanții Reale Mobiliare	194
9.1. Publicitatea legală prin intermediul Arhivei	194
9.2. Înscrierea de operațiuni în Arhivă	195
9.3. Căutarea înscrierilor în Arhivă.....	198
§ 10. Natura juridică a privilegiilor	200
10.1. Calificarea privilegiului ca simplă favoare la plată	200
10.2. Implicații ale naturii juridice în materia dreptului internațional privat	205
§ 11. Concluzii	206
TITLUL II. REGIMUL JURIDIC AL IPOTECILOR IMOBILIARE	209
Capitolul 1. Noțiuni generale privind ipoteca imobiliară	209
§ 1. Definiție	209
§ 2. Caracterul accesoriu al dreptului de ipotecă.....	212
§ 3. Caracterul indivizibil al dreptului de ipotecă	214
§ 4. Clasificarea dreptului de ipotecă după modul de constituire	215
§ 5. Opozabilitatea și rangul ipotecii	221
§ 6. Efectele ipotecii față de terți	228
§ 7. Ipotecile asupra navelor și aeronavelor	237
Capitolul 2. Ipotecile imobiliare legale	240
§ 1. Aspecte generale.....	240
1.1. Noțiune și caracteristici.....	240
1.2. Înscrierea ipotecilor legale	244
1.3. Delimitarea față de privilegiile speciale imobiliare	252
§ 2. Ipotecile legale reglementate de Codul civil	256
2.1. Ipoteca vânzătorului de bunuri imobile.....	256
2.1.1. Creanța garantată	256
2.1.2. Titularul creanței.....	258
2.1.3. Dreptul vândut.....	259
2.1.4. Alte situații în afară de vânzare	262
2.1.5. Înscrierea ipotecii legale	266
2.2. Ipoteca legală a promitentului achizitor.....	269

2.3. Ipoteca legală a finanțatorului	275
2.4. Ipoteca legală a creditorului întreținerei ori a credirentierului	282
2.5. Ipoteca legală a coproprietarilor	284
2.5.1. Domeniul de aplicare	284
2.5.2. Garantarea sultei	287
2.5.3. Garantarea prețului datorat de coproprietarul adjudecatar	289
2.5.4. Garantarea creației rezultate din evicțuire	290
2.6. Ipoteca legală a arhitecților și antreprenorilor	293
2.7. Ipoteca legală a legatarilor cu titlu particular	304
2.8. Ipoteca legală a autorului lucrării de bună-credință	308
2.9. Situația ipotecii reglementate de art. 747 alin. (3) C. civ....	310
2.10. Ipoteca legală a gerantului	312
§ 3. Ipoteci imobiliare legale reglementate de alte acte normative	313
3.1. Ipoteca legală a asociației de proprietari	313
3.2. Ipoteca legală din cadrul Programului „Prima casă”	317
3.3. Ipoteca legală reglementată de Codul de procedură fiscală	323
3.4. Ipoteca legală reglementată de Codul de procedură penală	325
3.5. Ipoteca legală reglementată de art. 12 alin. (1) din Decretul-Lege nr. 61/1990 privind vânzarea de locuințe construite din fondurile statului către populație	329
3.6. Ipoteca legală reglementată de art. 15 alin. (4) din Legea nr. 85/1992 privind vânzarea de locuințe și spații cu altă destinație construite din fondurile statului și din fondurile unităților economice sau bugetare de stat.....	330
3.7. Ipoteca legală reglementată de art. 18 din Legea nr. 114/1996 a locuinței	330
3.8. Ipotecile legale reglementate de art. 105 din Legea nr. 85/2014	332
§ 4. Concursul dintre ipotecile legale	333
Capitolul 3. Ipotecile imobiliare convenționale	336
§ 1. Definiție	336
§ 2. Caracterele contractului de ipotecă	336
2.1. Contract numit	336
2.2. Contract accesoriu	337

2.3. Contract unilateral.....	340
2.4. Contract cu titlu oneros sau cu titlu gratuit.....	344
2.4.1. Verificarea scopului urmărit de părți.....	344
2.4.2. Importanța clasificării	351
2.5. Contract constitutiv de drepturi.....	358
2.6. Contract solemn.....	360
2.6.1. Competența notarului public	360
2.6.2. Rațiunea formei autentice	363
2.6.3. Redactarea contractului de ipotecă imobiliară	366
2.6.4. Răspunderea notarului.....	368
2.6.4.1. Chestiuni generale.....	368
2.6.4.2. Un exemplu practic	372
2.7. Contract executoriu	375
§ 3. Condițiile de validitate a contractului de ipotecă.....	381
3.1. Capacitatea	382
3.1.1. Capacitatea constituatorului ipotecii.....	382
3.1.2. Capacitatea creditorului ipotecar	388
3.2. Consimțământ.....	389
3.2.1. Reprezentarea constituatorului ipotecii.....	391
3.2.2. Reprezentarea creditorului ipotecar	400
3.3. Obiect.....	403
3.3.1. Obiectul contractului	403
3.3.2. Obiectul derivat al raportului juridic.....	403
3.3.2.1. Bunurile care se pot ipoteca	404
3.3.2.2. Condițiile pe care trebuie să le întrunească bunurile care se pot ipoteca	413
3.4. Cauza	419
§ 4. Unele aspecte speciale privind contractul de ipotecă	421
4.1. Prințipiu specializării ipotecii	421
4.1.1. Specializarea ipotecii cu privire la bunul ipotecat	422
4.1.2. Specializarea ipotecii cu privire la suma garantată	423
4.2. Identificarea părților și a cauzei obligației	429
4.3. Interdicția contractului pignorativ	431
4.3.1. Scurtă privire asupra sistemului anterior noului Cod civil.....	432
4.3.2. Situația actuală în sistemul de drept român	435
4.3.3. Modul de operare a contractului pignorativ.....	438
4.3.3.1. Creditorul își rezervă dreptul să devină proprietarul irevocabil al bunului.....	438

4.3.3.2. Dreptul creditorului de a dispune de bun fără formalitățile impuse de lege	447
4.3.4. Compatibilitatea pactului pignorativ cu alte contracte în afara celor de garanție.....	448
4.3.5. Concluzii cu privire la interdicția pactului pignorativ	453
4.4. Interdicția antihrezei.....	454
§ 5. Drepturile și obligațiile constituitului de ipotecă	457
Capitolul 4. Cesiunea autonomă a dreptului de ipotecă imobiliară și schimbarea rangului acesteia	461
§ 1. Preliminarii	461
§ 2. Cesiunea autonomă a dreptului de ipotecă imobiliară	464
2.1. Noțiune	464
2.2. Pluralitatea de debitori sau de creditori în cazul unei cesiuni de ipotecă	467
2.3. Problema tipului de creditori între care are loc cesiunea de ipotecă	468
2.4. Condițiile cerute pentru cesiunea de ipotecă.....	469
2.4.1. Determinarea sumei pentru care se constituie ipoteca	469
2.4.2. Condițiile de fond și de formă ale cesiunii	471
2.4.3. Înștiințarea debitorului.....	473
2.5. Relația dintre cesiunea dreptului de ipotecă și menținerea dreptului de ipotecă.....	474
2.6. Cazul art. 36 alin. (21) din Legea nr. 7/1996 a cadastrului și a publicității imobiliare.....	479
2.7. Dezmembrarea dreptului de ipotecă	480
§ 3. Schimbarea rangului dreptului de ipotecă	483
3.1. Condițiile cerute pentru schimbul de rang	483
3.2. Limitarea schimbului la valoarea creației cu rang preferat	487
3.3. Cauza de denunțare unilaterală reglementată de art. 2.427 alin. (4) C. civ.	488
3.4. Alte acte juridice referitoare la rangul ipotecii	489
Capitolul 5. Extinderea și strămutarea ipotecii imobiliare	491
§ 1. Extinderea ipotecii imobiliare	491
1.1. Preliminarii.....	491
1.2. Extinderea ipotecii imobiliare asupra fructelor	492